בה"י
שנה ו'
גליון
רנ"ה

גליון דמאיר

פנינים יקרים, רעיונות מבריקים, סיפורים נפלאים,
מתוך שיעורי הרב הגאון המשפיע,
פה מפיק מרגליות
רבי **מאיר צוויבל** שליט"א
מחבר ספרי נר המאיר

פרשת
וישלח
תשפ"ז

מאמר המאיר

יעקב אבינו התגבר על עשו בכח הנשמות היתירות של כל השבתות

ענין הקשר המיוחד של יעקב אבינו עם שבת

בפרשתן (בראשית לב ד): 'וישלח יעקב מלאכים לפניו', ואיתא בספה"ק 'וישלח' אותיות 'וי-שלח'. ויש להבין הענין בזה. ונקדים עוד מה דאיתא **במדרש** (מובא בקדושת יו"ט): 'כל זמן ששהה יעקב בבית לבן לא שמר אלא שבת', והוא תמוה ביותר, וכבר הביא **רש"י** על הפסוק (בראשית לב ה) 'עם לבן גרתי' ותרי"ג מצוות שמרתי'. ואם כן צריך המדרש ביאור טובא.

והנה כד נעיין בספרים הקדושים נראה שהרבה מעניני יעקב אבינו סובבים סביב שבת קודש, דהנה המעשה של ריש פרשת ויצא 'ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש' היה בערב שבת קודש (חת"ס), וכמו כן 'ויבוא יעקב שלם עיר שכם' (בראשית לג יח) נמי היה בערב שבת, כדאיתא **במדרש** (בר"ר עט ו) שקבע אז תחומין. **ובתיקונים** איתא (סדר טבילה בער"ש): 'שכם' נוטריקון 'שבת כלה מלכתא', וכן מצינו עוד קודם לכן כאשר נטל יעקב את הברכות במרמה אמר יצחק (בראשית כז כז) 'ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', ופירש רש"י שהוא ריח חקל תפוחין קדישין, שהיא הבחינה של ליל שבת כמבואר בייטב לב שם. וכל זה אומר דרשני.

תוספת נשמה חדשה בכל שבת

ונראה לבאר על פי מה ששמעתי מספרים על **הרה"ק הבאר מנחם מקאלוב** זצ"ל שכאשר היה אברך היה בוכה בכל שבת בזמן סעודה שלישית בכיות נוראות, ואמר עליו חותנו זצ"ל דבכל שבת הוא בוכה שלא יאבד הנשמה יתירה, ותפילתו מתקבלת, והנשמה יתירה נשארת אצלו גם לימות החול, וממילא לשבת הבאה צריכים להוסיף לו נשמה יתירה אחרת, וגם זה נשאר אצלו אחר השבת, וחוזר חלילה, וכך בכל ליל שבת ניתוסף לו עוד נשמה יתירה, ויש לו את כל הנשמות היתירות מכל השבתות, ע"כ.

כל הנשמה תהלל י-ה - ע"י הנשמות היתירות

ובזה אמרתי לפרש את הפסוק בסוף תהלים: 'כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה', דהנה **האור החיים הקדוש** בפרשתן, על הפסוק (בראשית לב יא) 'קטונתי מכל החסדים ומכל האמת' מבאר שאין כח ביד האדם לשלם על החסדים המרובים שעושה עמו ה' יתברך, כי כמה שיוסיף להודות ולהלל ולשבח על חסדי ה' יתברך עדיין לא סיים חיובו, וכמו שאנו אומרים ב'נשמת': 'ואילו פינו מלא שירה וכו' אין אנחנו מספיקים להודות לך'. אמנם אפשר שזהו דווקא בכוחות הגוף שהוא מוגבל, מה שאין כן על ידי הנשמה הקדושה שהיא חלק אלוק ממעל יכול האדם שפיר להודות ולהלל את הבורא יתברך שמו, אך דווקא בריבוי כח הנשמה, כענין שהיה עם הרה"ק מקאלוב שניתוסף אצלו חלק נשמה בכל שבת ושבת. וזהו שאמר דוד כאשר כילה את כל ספר התהילים, שענינו הוא זמירות ותשבחות לבורא יתברך: 'כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה', רצה לומר, שאף שאין בכל אלו הזמירות ותשבחות שחיברתי די סיפוק חובת ההודאה לה' יתברך, עם כל זה 'כל הנשמה תהלל י-ה', כלומר, אם תזכה אותי

כהונה גדולה למי שנזהר מלשון הרע

איתא בספה"ק, הטעם שזכה אהרן הכהן ללבוש את המעיל, כי המעיל בא לכפר על עוון לשון הרע, כדאמרינן בזבחים (פח:): 'יבוא דבר שבקול ויכפר על קול הרע', והנה מידתו של אהרן היתה 'אוהב שלום ורודף שלום', שהוא ההיפך הגמור מלשון הרע שבא להטיל מחלוקת בין הבריות, ולכן דייקא אהרן הכהן הוא היה ראוי מכל ישראל ללבוש את המעיל ולכפר על לשון הרע. ע"כ.

והנה ידוע **שהחפץ חיים** ז"ל היה דרכו לעורר תמיד על לימוד סדר קדשים והלכות הנוהגות בזמן שבית המקדש קיים, ואף הקדיש לכך ספר שלם בשם 'תורה אור', ומסופר שפעם הוכיח את בן אחותו הגאון **רבי דוד לייבוביץ** זצ"ל על שאין סדר מיוחד ללימוד קדשים בכולל שלו, ושאלו בתמיה: 'מה תעשה מחר כשיבוא משיח? בית המקדש יעמוד על תילו ויהודי יגש אליך הכהן עם קרבנו אשר הביא על מנת שתקריבו על גבי המזבח, מה תעשה בלי שלמדת קדשים?!'...

ולפי הנ"ל מובן היטב מדוע התעורר דווקא הוא לחזק ענין זה, יען כי הוא היה ראש המדברים בחומר האיסור של עוון לשון הרע, ומי שבירר וייסד הלכותיה וגדריה והפיץ תורתה בכל ישראל, על כן היה הוא הראוי ביותר לכהונה גדולה ללבוש את המעיל ולכפר על עוון לשון הרע, לפיכך התעוררה נשמתו לעסוק בקדשים ולחזק ענין זה בקרב ישראל.

ובזה יש לפרש הפסוק (בראשית לב ה): 'כה תאמרון לאדוני עשו כה אמר עבדך יעקב', דהיינו שיעקב אבינו שלח לעשו שעורר על הבכורה שמכר לו, 'כה אמר עבדך יעקב', שרק מי שמדבר כיעקב ונזהר מעוון לשון הרע ורכילות רק הוא ראוי לעבוד עבודה.

מאמר המאיר

ותשאיר אצלי את כל הנשמות היתירות שקבלתי בכל השבתות, אז יהיה בכוחי להודות לך כראוי.

ואפשר שבזה הברכה בירכו יצחק ליעקב אבינו, כי כאשר נכנס יעקב הריח יצחק ממנו את ריח הנשמה יתירה של שבת, כמו שכתוב 'ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', דהיינו ריחא דחקל תפוחין קדישין, כמובא ברש"י. ולזה בירכו יצחק: 'ויתן לך', ויתן ויחזור ויתן' (רש"י שם), רצה לומר שתוספת זו של הנשמה היתירה שהרחתי אצלך יתן לך הקב"ה ויחזור ויתן לך בכל שבוע מחדש, כי התוספת של שבת זו תשאר אצלך ולשבת אחרת תקבל עוד נשמה אחרת וכן על זו הדרך.

יעקב אבינו שמר אצלו את כל הנשמות של כל השבתות

ובזה אפשר לפרש את המדרש פליאה הנ"ל: 'כל זמן ששהה יעקב בבית לבן לא שמר אלא שבת', דהיינו ששמר אצלו את כל הנשמות היתירות שקיבל במשך כל השבתות לבל ילכו ממנו במוצאי שבת, ונמצא שניתוסף לו כח חדש בכל שבת ושבת. וזהו הרמז בתיבת 'וישלח': 'וי - שלח', על דרך הגמרא במסכת תענית (כז:): 'אמר ריש לקיש, נשמה יתירה ניתנה בו באדם בערב שבת, במוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר (שמות לא יז) 'שבת וינפש', כיון ששבת וי אבדה נפש', ויעקב שלח ממנו אותו 'וי', כיון שלא ניטלה ממנו הנשמה היתירה במוצאי שבת.

וזהו 'ויבוא יעקב שלם עיר שכ"ם', שבת כלה מלכתא, כנ"ל, דהיינו שיעקב אבינו הגיע לשכם אחר כל אותם שנים שעשה בבית לבן שלם עם כל חלקי שבת המלכה, כי כל אותם כוחות וקדושות שניתוספו אצלו בכל שבת נשארו אצלו ולא ניטלו ממנו כלל.

רבי סידר את המשניות כנגד הנשמות היתירות של יעקב אבינו

וביסוד האמור נוכל לחדש ביאור נפלא במה שכתבו בספה"ק על רבי יהודה הנשיא שהיה משורש נשמתו של יעקב אבינו, ורמזו בשמו ד'נשיא' ראשי תיבות נ'שמתו ש'ל י'עקב א'בינו, עיי"ש. דהנה יעקב אבינו היה בן שישים ושלש שנה בשעה שנטל את הברכות מאביו ונתברך מפיו ב'ויתן ויחזור ויתן', ומאז עד פטירתו בגיל שבע וארבעים ומאת שנה עברו שמונים וארבע שנים, וכאשר תעשה חשבון כמה שבתות ישנם בשמונים וארבע שנים יעלה למספר 4300 שבתות בקירוב, בערך כמספר כל המשניות של ששה סדרי משנה. והנה ידוע ש'משנה' אותיות 'נשמה'. על פי זה אפשר לחדש ולומר שרבינו הקדוש שהיה משורש נשמתו של יעקב אבינו סידר את המשניות בכח הנשמות היתירות שהיו ליעקב אבינו, ובכח כל נשמה יתירה של שבת אחת כתב משנה אחת, ובזה אפשר לפרש את הכתוב 'כל הנשמה תהלל י-ה', דהנה בתוספות מבואר (מגילה לב.) שבשנים שעברו נהגו לשנות את המשניות בנעימה והלל, וזהו שאמר 'כל הנשמה תהלל י-ה', דהיינו שבעבור כל נשמה ונשמה של יעקב אבינו סידר רבי משנה נוספת שמהללים בה את ה' יתברך.

ובזה יתפרש: 'ויקץ יעקב משנתו - ממשנתו' (בעה"ט), דהנה כבר נתבאר שמעשה זה היה בערב שבת, ובאותה עליית נשמה שהיתה ליעקב, ותוספת הנשמה שקיבל אז, זכה להמשיך משנה חדשה, ולכן אמר שיעקב הקיץ ממשנת"ו, דהיינו מאותה משנה שחידש בכח הנשמה היתירה.

ה'מלאך' שהגיע בעקבות תפילת היתומים

בדידי הוה עובדא, זה עתה שנסעתי לארץ ישראל, ביקש ממני ידידי טובה: 'מאחר שאתה נוסע לארץ הקודש, שמא תוכל לקחת סכום כסף זה לבית פלוני בעיר בית שמש, המדובר באלמנה המטופלת בילדים רכים, ומעות אלו יכולים להחיות את נפשה ונפש עולליה', כמובן ששמחתי על המצווה שנזדמנה לידי, ותיכף בהגיעי לארץ ישראל שמתי פעמי לביתה של האלמנה ומסרתי לה את הכסף באמרי ששליח אני מפלוני, האלמנה התרגשה עד מאוד והמטירה על ראשי ברכות הרבה, ניכר היה שהכסף שימח אותה עד מאד ושמחתי שהייתי שליח להרנין לב אלמנה.

כעבור כמה דקות סיפר לי ידידי את המשך של הסיפור, מיד לאחר שקיבלה את הכסף צלצלה האלמנה לידידי המשלח וסיפרה לו שכחצי שעה קודם בואי לביתה, באו אליה ילדיה בבקשה שתקנה להם 'סווינג' כמו שראו אצל כמה מחבריהם, אך מחמת הלחץ זו הדחק לא היה סיפק בידה למלאות את מבוקשם, אולם במקום לומר סתם 'אין לנו כסף' ולשקוע בעצבות ניצלה את ההזדמנות להכניס בלבם אמונה ובטחון ואמרה להם: 'כרגע אין לנו כסף לקנות דבר זה, ואף אין מועדים שאז רחמנים בני רחמנים שולחים מעות ליו"ט ממשמשים ובאים, אמנם בוודאי ידוע לכם שיש לכם אב אוהב בשמים, הקב"ה שהוא אבי יתומים, והוא קרוב לכם ושומע את תפילתכם, על כן הבה נתפלל אליו שישלח לנו כסף לקנות את ה'סווינג', ואם ירצה שאקנה לכם דבר זה בוודאי ישלח לנו מעות לשם כך', ואכן היתומים הרכים נעמדו להתפלל בתמימות והנה לא עברה חצי שעה והשליח דפק בדלת עם המעות, הגילוי של ההשגחה היה כל כך ברור עד שלא יכלה לחזור לעצמה מרוב התרגשות, וסיימה באמרה: 'ממש היה נדמה בעיני כאילו השליח הוא מלאך משמים שנשלח אלי ממרומים למלאות את בקשתם של ילדי הרכים'. ע"כ המעשה.

ויש לרמז זה בכתוב (בראשית לג י): 'ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלוקים', דהיינו שאף על פי שהמתנה באה על ידי שליחים בני אדם, מכל מקום באמת היא מנחה שלוחה מאת הקב"ה ששמע את תפילתך, והרי זה בבחינת מלאך שנשלח ממרומים במיוחד אליך.

ליטול חלק בהוצאת הגליון ולהארות והערות או לקבל הגליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי מלכות הוצאה לאור בארה"ק

צוות אברכים תלמידי חכמים שידם רב להם במכמני התורה והחסידות

חדש!!! הדפסת ספרים גם בכמות קטנה

מלכות
הוצאה לאור
עריכה • עימוד • הדפסה

מיוחד לעת הצורך הדפסה של 2 ימים

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק עוסק כבר מזה שנים בהדפסת ספרים באיכות ובמהירות הנדרשת

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

347-584-8866 @ ma0733834811@gmail.com